

HRVATSKI SABOR

Zastupnica Katarina Peović

U Zagrebu, 21. studenog 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

**Predmet: AMANDMANI NA PRIJEDLOG DRŽAVNOG PRORAČUNA
REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2024. GODINU I PROJEKCIJU ZA 2025. I
2026. GODINU**

Temeljem članka 196. stavka 2. Poslovnika Hrvatskog Sabora (NN 81/13, 113/16) podnosim amandmane na PRIJEDLOG DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2024. GODINU I PROJEKCIJU ZA 2025. I 2026. GODINU - predlagateljice: Vlade Republike Hrvatske

AMANDMAN 1

U Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu, II. Posebnom dijelu, članak 3. u glavi **010 HRVATSKI SABOR, A501032 SPOMEN PODRUČJE JASENOVAC I OBILJEŽAVANJE ANTIFAŠISTIČKE BORBE U RH**, planirani iznos od 66.362 eura povećava se za 13.273 eura tako da ukupno iznosi 79.635 eura.

Sukladno članku 41. Zakona o proračunu predlažem da se za povećani iznos smanje sredstva korisniku proračuna u glavi **A501037 OBILJEŽAVANJE SJEĆANJA NA ŽRTVE SVIH TOTALITARNIH I AUTORITARNIH REŽIMA**, i to za iznos od 13.273 eura, tako da ukupno iznose 0 eura.

Obrazloženje

Sramotno je da se za obilježavanje spomen područja Jasenovac i obilježavanje antifašističke borbe u RH izdvaja jednaki iznos kao i za obilježavanje spomendana Bleiburga. Naime, uz svako pravo da se obilježavaju nevine žrtve u bilo kojem ratnom djelovanju, na ovoj simboličkoj ali i materijalnoj razini izdvajanje jednakog novčanog iznosa za ova dva povijesna trenutka znači vrlo jasno izjednačavanje zločina genocida s povijesnim događajem u kojemu su prije svega ubijeni mnogi Jasenovački krvnici. Na taj se način i kroz proračun provodi opasna revizija povijesti. Revizionisti u Vladi RH ovime odbijaju odgovoriti na pitanje koje otkriva sve revizioniste a glasi "Tko je u Drugom svjetskom ratu bio na pravoj, a tko na krivoj strani?"

S druge strane Obilježavanje sjećanja na žrtve svih totalitarinih sustava u RH se od samog početka provodi upravo u duhu povijesnog revizionizma, stoga se ne samo ne odgovara na pitanje tkoj je bio na pravoj strani povijesti u Drugom svjetskom ratu?, već se ovim obilježavanjem HDZ-ovski vrh obraća jedino i isključivo "žrtvama komunističkog sustava".

AMANDMAN 2

U Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu, II. Posebnom dijelu, članak 3. u glavi **012 DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO REPUBLIKE HRVATSKE**, A896006 PROVEDBA REFERENDUMA, planirani iznos od 17.100 eura povećava se za 100.000 eura tako da ukupno iznosi 117.100 eura.

Sukladno članku 41. Zakona o proračunu predlažem da se za povećani iznos smanje sredstva korisniku proračuna u glavi 015 URED PREDsjedNIKA REPUBLIKE HRVATSKE, K504004, INFORMATIZACIJA i to za iznos od 100.000 eura, tako da ukupno iznose 39.095 eura.

Obrazloženje

Nevjerojatno je da se za provedbu referenduma osigurava jedva 12% iznosa koji je osiguran za informatizaciju Ureda predsjednika Republike Hrvatske. Umjesto takvog zanemarivanja referendumske odlučivanja bilo bi potrebno osposobiti sustav e-Građani da se referendum može provoditi elektroničkim putem. Za to bi trebalo osigurati određena sredstva, ali prije svega mora postojati demokratska volja onih na vlasti da se potakne referendumske odlučivanje. Iako se svi kunu u demokratičnost, vladajući kao i dio oporbe, sasvim otvoreno komuniciraju da referendumske odlučivanje treba ograničiti, da narodu ne treba dati da odlučuje. Pri tome se može čuti cijeli dijapazon "obrazloženja" od toga da ljudi nisu dovoljno obrazovani, do totalitarniji izjava da demokraciju treba ograničiti. Svakako ovakav stav reflektiran je i u proračunu stoga je potrebno proračunski osigurati razvoj referendumske demokracije.

AMANDMAN 3

U Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu, II. Posebnom dijelu, članak 3. u glavi **017 USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, 2106 DJELOVANJE USTAVNOG SUDA**, planirani iznos od 6.049.382 eura povećava se za 100.000 eura tako da ukupno iznosi 117.100 eura.

Sukladno članku 41. Zakona o proračunu predlažem da se za povećani iznos smanje sredstva korisniku proračuna u glavi 02006 Ured predsjednika Vlade Republike Hrvatske i to za iznos od 1.000.000 eura, tako da ukupno iznose 1.178.426 eura.

Obrazloženje

Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske Radovan Dobronić je više puta naglašavao da zbog načela vladavine prava izvršna i zakonodavna vlast moraju stvoriti takve radne i životne uvjete za sve zaposlene u sudovima koji će biti sukladni pravnom statusu sudbene vlasti, a koji im pripadaju s obzirom na ustavni položaj. Posebno je istaknuta potreba rješavanja plaća sudskih službenika, pa i na način da se oni izdvoje u posebnu kategoriju kako bi se spriječila pojava da sudski službenici ili odlaze sa sudova ili da ne postoji interes za ovu službu.

U vrijeme jednog od najdužih štrajkova u povijesti moderne Hrvatske Ustavni sud je kao najviši organ sudske uprave zatražio podatak o broju službenika i namještenika kojima je od 1. siječnja 2022. do 30. lipnja 2023. prestao službenički odnos kao i broj nepopunjenih radnih mjesta.

Iz dobivenih podataka, od svih sudova u RH osim jednog općinskog suda, potvrdile su se sumnje da sudski službenici napuštaju službu, pa je tako u navedenom periodu 870 službenika napustilo sudove. U isto vrijeme broj nepopunjenih radnih mjesta iznosi čak 1166.

Ovaj podatak treba ozbiljno zabrinuti Vladu RH koja mora postati svjesna ozbiljnosti problema i teškog stanja na sudovima - problema koji može dovesti

do sloma sustava, a time i prestanka Republike Hrvatske kao pravne države. Stoga je potrebno značajnije poboljšati materijalni status službenika i namještenika sudova kao i uvjete rada.

S druge strane, samo jedan ured - onaj predsjednika Vlade godišnje ima na raspolaganju 20% sredstava koja su na raspolaganju Ustavnom sudu. Takve je nesrazmjere potrebno ukloniti.

AMANDMAN 4

U Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu, II. Posebnom dijelu, članak 3. u glavi **037 SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA DEMOGRAFIJU I MLADE, A792009 PREVENCIJA NASILJA NAD I MEĐU MLADIMA**, planirani iznos od 423.524 eura povećava se za 100.000 eura, tako da ukupno iznosi 523.524 eura.

Sukladno članku 41. Zakona o proračunu predlažem da se za povećani iznos smanje sredstva korisniku proračuna u glavi **3913 POTPORE VJERSKIM ZAJEDNICAMA** i to za iznos od 100.000 eura, tako da ukupno iznose 51.619.120 eura.

Obrazloženje

Vršnjačko fizičko i psihičko nasilje svakodnevno je prisutno u našim školama, a sve češći su i slučajevi verbalnog nasilja u okviru razrednih grupa na društvenim mrežama. Iako odgojno-obrazovni sustav unatrag nekoliko godina ulaže snažnije napore u prevenciju i suzbijanje nasilja među djecom, učinci poduzetih mjera nisu zadovoljavajući, o čemu svjedoče i prijave koje prima pravobraniteljica za djecu. Preventivni programi u školama vrlo su neujednačeni, ponekad je upitna i njihova učinkovitost, te je nedovoljna suradnja između škole. Svako peto dijete u Hrvatskoj žrtva nekog oblika nasilja, a internetskog čak i svako treće dijete.

Stoga je potrebno povećati sredstva za ovu sprečavanje nasilja nad i među mladima.

AMANDMAN 5

U Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu, II. Posebnom dijelu, članak 3. u glavi **40 SOCIJALNA SKRB, A734189 UDRUGE U SOCIJALNOJ SKRBI** planirani iznos od 8.703.341 eura, povećava se za 14.000.000 eura, tako da ukupno iznosi 22.703.341 eura.

Sukladno članku 41. Zakona o proračunu predlažem da se za povećani iznos smanje sredstva korisniku proračuna u glavi 030 **MINISTARSTVO OBRANE, A545042 OPREMANJE MATERIJALNO TEHNIČKIM SREDSTVIMA** i to za iznos od 14.000.000 eura, tako da ukupno iznose 22.703.341 eura.

Obrazloženje

Udruge socijalne skrbi nedovoljno su financirane iz proračuna a posebno je jedan segment podzastupljen - udruge koje pomažu beskućnicima. Beskućništvo je u Hrvatskoj, kao kao i u drugim europskim državama rastući socijalni problem zbog čega je već nekoliko godina na dnevnom redu različitih institucija i tijela EU-a.

Stambene mjere za beskućnike navode se kao prioritetno područje u Europskom stupu socijalnih prava, Stup19. Stanovanje i pomoć beskućnicima: a) onima kojima je to potrebno omogućuje se pristup socijalnim stanovima ili kvalitetnoj pomoći za stanovanje; b) ranjive osobe imaju pravo na primjerenu pomoć i zaštitu od prisilnih deložacija; c) osiguravaju se primjerena skloništa i usluge za beskućnike radi promicanja njihove socijalne uključenosti.

U okviru Akcijskog plana Europskog stupa socijalnih prava, 2021. godine donesena je Libanonska deklaracija o europskoj platformi borbe protiv

beskućništva. Ova platforma treba pomoći zemljama članicama, gradovima i pružateljima usluga u dijeljenju najboljih praksi te u identifikaciji učinkovitih i inovativnih pristupa.

Zakonom o socijalnoj skrbi iz 2011. god. beskućnici su u RH po prvi put prepoznati kao korisnici socijalne skrbi. U spomenutom kao i u aktualnom Zakonu o socijalnoj skrbi kojeg je Sabor donio u siječnju o.g. obvezali smo velike gradove i gradove sjedišta županija da u svom proračunu osiguraju sredstva za uslugu prehrane u pučkim kuhinjama, kao i pružanje usluge smještaja u prihvatilišta ili prenoćišta za beskućnike. Nažalost, većina velikih gradova i gradova sjedišta županija ne izvršavaju svoju obvezu. Privremeni smještaj beskućnicima osiguravaju karitativne organizacije i organizacije civilnog društva uz financijsku potporu samo u Zagrebu, Varaždinu, Osijeku, Splitu, Kaštelima, Dubrovniku, Puli, Rijeci, Karlovcu, Zadru i Šibeniku dok u ostali ignoriraju svoju obvezu. Sva prihvatilišta i prenoćišta u navedenim gradovima imaju ukupni kapacitet 420 kreveta što je nedostavno posebno u zimskim uvjetima.

HMB-a procjenjuje da je u Hrvatskoj je preko 2000 apsolutnih beskućnika od kojih preko 1500 boravi na javnim mjestima i u objektima koji nisu namijenjeni za stanovanje. Procjenjuje se da je u Hrvatskoj i preko 10000 relativnih beskućnika (samaca i obitelji) koji su u neadekvatnim i nesigurnim uvjetima stanovanja i u riziku su od beskućništva.

Socijalne naknade beskućnicima i drugim primateljima ne mogu osigurati zadovoljenje osnovnih životnih potreba kao što su najam stana, prehrana, odjeća i druge stvari za osobne potrebe.

Unatoč pozitivnim rješenjima u Zakonu o prebivalištu, još uvijek preko 50% beskućnika ne može prijaviti prebivalište na adresi ustanove socijalne skrbi zbog čega ih preko 30% nema valjanu osobnu iskaznicu što im onemogućuje ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi, zdravstveno osiguranje, zapošljavanje itd.

Stoga je potrebno udruge koje se bave ovim problemom kao i druge udruge socijalne skrbi opremiti sredstvima za borbu protiv siromaštva.

AMANDMAN 6

U Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu, II. Posebnom dijelu, članak 3. u glavi **076** **MINISTARSTVO PROSTORNOGA UREĐENJA, GRADITELJSTVA I DRŽAVNE IMOVINE, A761078 PROGRAM SUZBIJANJA ENERGETSKOG SIROMAŠTVA - NPOO**, planirani iznos od 26.111.913 eura povećava se za 15.000.000 eura, tako da ukupno iznosi 41.111.913 eura.

Sukladno članku 41. Zakona o proračunu predlažem da se za povećani iznos smanje sredstva korisniku proračuna u glavi 3913 **POTPORE VJERSKIM ZAJEDNICAMA**, i to za iznos od 15.000.000 eura, tako da ukupno iznose 36.719.120 eura.

Obrazloženje

U Hrvatskoj skoro milijun ljudi živi u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti. Čak prije energetske krize si oko 7% nije moglo priuštiti adekvatno grijanje u najhladnijim mjesecima. Prema procjenama sindikata, minimalna plaća nije dostatna niti za pola mjesečnih troškova. Iako je Vlada povećala troškove za ovu stavku, potrebno je uspostaviti imovinski cenzus za stjecanje prava na vaučer za energetska siromaštva kako bi u trenucima krize ne samo izvanrednim mjerama i jednokratnim davanjima već konstantnom pomoći svi mogli zadovoljiti temeljne životne potrebe.

Vlada Republike Hrvatske bi trebala zbog rasta cijene energenata izmijeniti „Uredbu o kriterijima za stjecanje statusa ugroženih kupaca energije iz umreženih sustava” tako da redefinira status ugroženog kupca energenata na

način da se pored korisnika zajamčene minimalne naknade i korisnika osobne invalidnine status ugroženog kupca energije stječe sukladno cenzusu određenom prema pragu rizika od siromaštva koji je postavljen na 60% od srednje vrijednosti (medijana) ekvivalentnoga raspoloživog dohotka svih osoba. Vlada trebala omogućiti i da status ugroženog kupca energenata stječe jednočlano kućanstvo ukoliko ima prihode manje od 361 euro, kućanstvo s dvije odrasle osobe i dvoje djece mlađe od 14 godina ukoliko ima prihode manje od 759 eura, te da se to pravo proporcionalno primjenjuje i na ostala kućanstva s obzirom na broj članova i mjesečne prihode.

Vjerskim pak, zajednicama bi se u doba krize i najave još veće recesije, trebalo smanjiti sredstva koja su još i povećana, a u odnosu na sredstva namijenjena energetsom siromaštvu iznose puno veću sumu. Pri tome ukupno vjerske zajednice primaju puno veći iznos iz proračuna koji se na godišnjoj razini ne može točno utvrditi obzirom da se sredstva dodjeljuju iz raznih izvora proračuna, na nacionalnoj i lokalnoj razini. Stoga bi prema načelu solidarnosti i socijalne osjetljivosti, socijalno osjetljivim skupinama trebalo osigurati veću materijalnu sigurnost.

AMANDMAN 7

U Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu, II. Posebnom dijelu, članak 3. u glavi **076** **MINISTARSTVO PROSTORNOGA UREĐENJA, GRADITELJSTVA I DRŽAVNE IMOVINE, K576201 DRUŠTVENO POTICANA STANOGRADNJA**, planirani iznos od 19.950.000 eura povećava se za 46.475.000 eura, tako da ukupno iznosi 66.425.000 eura.

Sukladno članku 41. Zakonu o proračunu predlažem da se za povećani iznos smanje sredstva korisniku proračuna u glavi **076** **MINISTARSTVO**

PROSTORNOGA UREĐENJA, GRADITELJSTVA I DRŽAVNE IMOVINE, T551024 SUBVENCije I DRŽAVNA JAMSTVA ZA STAMBENE KREDITE i to za iznos od 46.475.000 eura, tako da ukupno iznose 0 eura.

Obrazloženje

Godinama se pokazuje da Vladina mjera subvencioniranja stambenih kredita kod kupovine prve nekretnine značajno utječe na rast cijena nekretnina u Hrvatskoj i to do nekoliko puta više od prosječnog iznosa subvencije. Iz godine u godinu Vlada ipak nastavlja s ovom štetnom politikom. Provođenje ove mjere pogodovalo je više građevinskom sektoru, bankama i trgovcima nekretninama, a tek u manjoj mjeri mladim obiteljima koje i dalje najvećim dijelom snose teret enormnih cijena nekretnina.

Osim toga, postojeći kriteriji subvencioniranja izričito su socijalno neosjetljivi, pa tu mjeru koriste samo oni koji si uopće mogu i priuštiti kupovinu stana. Ovu štetnu mjeru bi trebalo napustiti, a sredstva predviđena za subvencioniranje u narednom razdoblju utrošiti na zadovoljavanje stambenih potreba i poboljšanje kvalitete stanovanja što šireg kruga ljudi kroz društveno poticajnu stanogradnju.

AMANDMAN 8

U Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu, II. Posebnom dijelu, članak 3. u glavi **080** MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA, 37 OBRAZOVANJE, A578041 POMOĆNICI U NASTAVI ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU, planirani iznos 5.452.583 eura, povećava se za 3.000.000 eura, tako da ukupno iznosi 8.452.583 eura.

Sukladno članku 41. Zakona o proračunu predlažem da se za povećani iznos smanje sredstva korisniku proračuna kojem nisu smanjena sredstva, u glavi 030 MINISTARSTVO OBRANE, K545078 OPREMANJE VIŠENAMJENSKIM HELIKOPTEROM i to za iznos od 3.000.000 eura, tako da ukupno iznose 1.525.352 eura.

Obrazloženje

Pomoćnici u nastavi su važni za inkluziju djece s teškoćama u redovite razrede, no pomoćnici ne uživaju prava iz kolektivnog ugovora za osnovne i srednje škole, oni nisu zaposleni u školi, već su na prekarnim ugovorima o radu. Njihov bi se status trebao promijeniti od iduće godine kada bi trebao stupiti na snagu Zakon o osobnim asistentima, a pomoćnici u nastavi konačno trebali zaposliti a ne da rade na prekarnim ugovorima o radu.

No to još uvijek nije jasno na koji način, jer pravilnik nije donešen.

Prekarni status otežava rad pomoćnika u hrvatskim školama što se posljedično odražava na jednu od najranjivijih učeničkih skupina. U Europskoj uniji smo pri vrhu po ugovorima sklopljenim na određeno vrijeme (90% ugovora se godišnje potpisuje na određeno vrijeme, a među tim radnicima je najviše mladih), a u takav, prekarni oblik rada spadaju, sasvim neopravdano, i pomoćnici u nastavi. Povećavanje izdavanja za pomoćnike u nastavi jedan je od koraka poboljšavanja njihovog materijalnog statusa, a posljedično osiguravanja inkluzije djeci s teškoćama.

AMANDMAN 9

U Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu, II. Posebnom dijelu, članak 3. u glavi **080**, MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA, 37 OBRAZOVANJE, pozicija A577015 DRŽAVNE NAGRADE ZA IZUZETNE REZULTATE U

OBRAZOVANJU I TEHNIČKOJ KULTURI planirani iznos 164.016 eura povećava se za iznos od 66.362 eura, tako da ukupno iznose 190.458 eura.

Sukladno članku 41. Zakona o proračunu predlažem da se za povećani iznos smanje sredstva korisniku proračuna u glavi 010 HRVATSKI SABOR, 21 POLITIČKI SUSTAV, A501026 OBILJEŽAVANJE SPOMENDANA BLEIBURŠKE TRAGEDIJE I KRIŽNOG PUTA, planirani iznos od 66.362 eura smanjuje se za 66.362 eura, tako da ukupno iznosi 0 eura.

Obrazloženje

Usvajanjem ovoga amandmana simbolično i konkretno poslala bi se poruka da je ova država okrenuta budućnosti, a ne prošlosti. I da je spremna znanošću i tehnologijom podići standard svih, usmjeriti se prema privrednom razvoju, a oduprijeti se opasnom povijesnom revizionizmu zbog kojeg se svake godine dodjeljuju sredstva za događaj koji je parlament Austrije zabranio. Parlament Austrije je gotovo jednoglasno usvojio rezoluciju o trajnoj zabrani komemorativno-političkih okupljanja na Bleiburgu, a koja je rezultat nadstranačke inicijative i presedana u austrijskoj politici. Očito je, ovakve komemoracije štete međunarodnom ugledu Hrvatske, te ih stoga država Hrvatska ne treba održavati niti odvajati državni novac.

U preambuli Ustava Hrvatske se temelj hrvatske državnosti u razdoblju drugog svjetskog rata izražava u odlukama Zemaljskog antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Hrvatske (1943.). Dakle, u Ustavu je vrlo jasno izraženo da se Hrvatska državnost izražava u Narodnooslobodilačkom pokretu te da je Narodnooslobodilačka vojska – hrvatska vojska. U Bleiburškoj komemoraciji se često ustaše neispravno tituliraju kao hrvatska vojska, iako su prema Ustavu neprijateljska vojska. To dovodi do pogrešnih i opasnih interpretacija i revizija povijesti.

Vojska koja je došla do Bleiburga nije bila hrvatska vojska već skup pripadnika više kvasilinških vojski koje nakon službene kapitulacije Trećeg Reicha i NDH

odbijaju spustiti oružje i nastavljaju borbe probijanja do Austrije, pritom kojih pogibaju pripadnici antifašističke vojske i civili po brojnim slovenskim mjestima. Nikada se pri obilježavanju Bleiburga ne spominje kako se u koloni koja se povlačila nalazilo i oko 17.000 slovenskih domobrana i srpskih ljotičevaca i četnika. Ignoriranje činjenice da su se na kraju Drugog svjetskog rata s ustašama i domobranima povlačile srpske nacionalističke i fašističke formacije u službi je hranjenja nacionalističkog mita o isključivo hrvatskom stradanju na Bleiburgu.

Ovakva viktimizacija i pasivizacija kolaboracionističkih snaga ignorira činjenicu da je NOVJ čak tri puta tijekom rata amnestirala pripadnike regularnih kvislinških vojnih formacija, odnosno četnike te hrvatske i slovenske domobrane. Iz amnestije su bili izuzeti isključivo ljotičevci i ustaše (kao pripadnici vojski ideološki fašističkih političkih organizacija) te pojedinci iz redova četnika i domobrana za koje se znalo da su počinili ratne zločine. Amnestije su se dogodile 30. kolovoza 1944., 15. rujna 1944. i 15. siječnja 1945. Ova posljednja amnestija je pozivala sve pripadnike kolaboracionističkih formacija.

Dakle, vojnici koji su se povlačili prema Bleiburgu, bilo da se radilo o ustašama, četnicima ili domobranima, oglušili su se triput o poziv NOVJ na predaju uz ponuđenu amnestiju. Ovo sugerira da se među vojnicima koji su se povlačili nalazio znatan broj osoba koje su ideološki bile eksplicitno fašistički orijentirane, kao i osoba koje su činile ratne zločine, te ih stoga partizanska amnestija nije obuhvaćala.

Legitimno je komemoriranje svakog ratnog zločina, no ne na način na koji se neprijateljska vojska komemorira kao žrtva. Okupljanje nekad na Bleiburškom polju a danas u Hrvatskoj, šteti ugledu Hrvatske jer se otvoreno štuje zločinačka ustaška para-država, te pokret i ideja koji su teško kompromitirali hrvatsko ime, a za sobom ostavili krvavi trag. Ustaše su toliko bili dosljedni u provođenju fašizma, da su i njihovi okupatorski pokrovitelji bili zgroženi što i

kako rade. Ustaše su bili provoditelji fašizma i nacizma koji su ubijali po nacionalnom, vjerskom i rasnom ključu.

Koliko je takva revizija uhvatila korijene u Hrvatskoj pokazuje i obilježavanje godišnjice pada Vukovara gdje je ponovno bilo "ustaševanja", a osobito ustaškog poziva "Za dom spremni!", neprimjerenih pokliča i insignia.

AMANDMAN 10

U Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu, II. Posebnom dijelu, članak 3. u glavi **086** MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE, A688040 MIROVINE BIVŠIH RADNIKA PROFESIONALNO IZLOŽENIH AZBESTU, UGLJENOKOPA "TUPLJAK" I OSTALO planirani iznos od 3.477.000 eura povećava se za 3.853.659 eura, tako da ukupno iznosi 7.330.659 eura.

Sukladno članku 41. Zakona o proračunu predlažem da se za povećani iznos smanje sredstva korisniku proračuna u glavi 020 VLADA REPUBLIKE HRVATSKE, 02091 Ured Komisije za odnose s vjerskim zajednicama planirani iznos od 3.853.659 eura smanjuje se na 0 eura.

Obrazloženje

Radnici profesionalno izloženi štetnom azbestu, kao i drugim štetnim tvarima, trebali bi primati veće naknade u sklopu svojih mirovina, jer se zdravlje ne može ničim nadomjestiti, a kraći životni vijek produžiti. Iznos od 3.853.659 eura osiguran u proračunu za mirovine takvih radnika, nedostatan je iznos. Osobito usporedimo li taj iznos s iznosom, primjerice, povlaštenih mirovina, primjerice bivših saborskih zastupnika.

S druge strane vrtoglavi iznos od 3.853.659 eura za Ured Komisije za odnose s vjerskim zajednicama zbilja ove mirovine čini beznačajnim. Pored svih

izdvajanja za Crkvu u Hrvatskoj, koji su posljedica potpisivanja Vatikanskih ugovora, nepotrebno je postojanje još jednog ureda koji ima nejasnu zadaću uređivati "odnose s vjerskim zajednicama". Stoga je puno bolje taj iznos namijeniti radnicima oštećenoga zdravlja, koji su svoje mirovine krvavo zaradili.

AMANDMAN 11

U Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu, II. Posebnom dijelu, članak 3. u glavi **086** **MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE, A688046 MIROVINE NA TEMELJU OSIGURANJA - STAROSNE MIROVINE** planirani iznos od 5.266.732.300 eura povećava se za 10.150.000 eura, tako da ukupno iznosi 5.276.882.300 eura.

Sukladno članku 41. Zakona o proračunu predlažem da se za povećani iznos smanje sredstva korisniku proračuna u glavi 086 **MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE, A688038, MIROVINE SABORSKIH ZASTUPNIKA** planirani iznos od 10.150.00 eura smanjuje se na 0 eura.

Obrazloženje

Prosječna mirovina u Hrvatskoj 2023. godine iznosi 476,47 eura - iznos koji umirovljenik u bilo kojoj zemlji Zapadne Evrope potroši, vjerojatno na par ručaka, gostujući na Jadranskoj obali. Takva nejednakost hrvatskih i evropskih umirovljenika proizlazi iz politike "utrke prema dnu" koju ustrajno vode sve vlade zadnjih 30 godina. Više od pola hrvatskih umirovljeljika živi u siromaštvu. S druge strane saborski zastupnici koji su završili sa svojim mandatom do 2013. godine osigurali su si visoke mirovine. Povlaštene mirovine saborskih zastupnika i braintelja, a pogotovu "branitelja" opterećuju proračun i osiromašuju ostale, "obične" umirovljenike. Stoga je potrebno

ukinuti mirovine bivših saborskih zastupnika koji godišnje iz proračuna oduzimaju ogroman iznos od preko 10 milijuna eura.

AMANDMAN 12

U Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu, II. Posebnom dijelu, članak 3. u glavi **086** MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE, A837002 OSIGURANJE RADNIČKIH TRAŽBINA U SLUČAJU STEČAJA POSLODAVCA planirani iznos od 4.268.678 eura povećava se za 2.419.000 eura, tako da ukupno iznosi 6.687.678 eura.

Sukladno članku 41. Zakona o proračunu predlažem da se za povećani iznos smanje sredstva korisniku proračuna u glavi 086 MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE, 41 MIROVINSKA SIGURNOST, A688045 MIROVINE HRVATSKE DOMOVINSKE VOJSKE, planirani iznos od 2.419.000 eura smanjuje se na 0 eura.

Obrazloženje

Iznos osiguranja radničkih tražbina u slučaju stečaja poslodavca ne mijenja se godinama, no uz nekoliko "valova" kriza došlo je do stečaja velikog broja poduzeća, a problemi radnika firmi u stečaju ne rješavaju se godinama, a njihova potraživanja ostaju nenaplaćena. Primjerice upravo u ovom tjednu u Zagrebu prosvjeduju radnice Revije Šibenik koje se za svoje teško zaradene plaće bore već 20 godina!

S druge strane, pripadnici "domovinske vojske" u koje spadaju domobranstvo, Ustaše, oružništvo NDH i slične postrojbe, njih 5862, te njihovi pravni nasljednici, pak, primaju mirovine iz državnog proračuna. S obzirom da je riječ

o pripadnicima kolaboracionističkih vojski na strani okupatora, smatramo nedopustivim da se takve mirovine isplaćuju.

AMANDMAN 12

U Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcije za 2024. i 2025. godinu, II. Posebnom dijelu, članak 3. u glavi **080** **MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA, 37 OBRAZOVANJE, A622122 PROGRAMSKO FINANCIRANJE JAVNIH VISOKIH UČILIŠTA,** planirani iznos od 56.196.004 eura povećava se 30.000.000 eura, tako da ukupno iznosi 86.196.004 eura.

Sukladno članku 41. Zakona o proračunu predlažem da se za povećani iznos smanje sredstva korisniku proračuna u glavi 3913 **POTPORE VJERSKIM ZAJEDNICAMA** i to za iznos od 30.000.000 eura, tako da ukupno iznose 21.719.120 eura.

Obrazloženje

Sredstva predviđena proračunom za financiranje znanosti i visokog obrazovanja putem Programskih ugovora od 56.196.004 eura nedostatna su za postizanje boljeg rezultata u ovom segmentu ali niti za pravednu participaciju svih mladih u obrazovanju. Sredstva je dodatno uvećati kako bi se u konačnici postiglo oslobođenje od participacije svih studenata na javnim učilištima u Hrvatskoj. Bez ulaganja u znanost i svima dostupno javno i emancipatorno obrazovanje na svim razinama od dječjih vrtića do doktorata ne može biti ni prave demokracije, ni zdravog društva, ni uspješne ekonomije. Nevjerojatno je da se u godini rekordnog punjenja proračuna i povećavanja rashoda - za ovaj segment izdvaja neznatno više sredstava.

AMANDMAN 13

U Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcije za 2024. i 2025. godinu, II. Posebnom dijelu, članak 3. u glavi **086**, **MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE, A789012, NACIONALNA NAKNADA ZA STARIJE OSOBE**, planirani iznos od 24.800.000 eura povećava se za 109.894 eura, tako da ukupno iznosi 24.909.894 eura.

Sukladno članku 41. Zakona o proračunu predlažem da se za povećani iznos smanje sredstva korisniku proračuna u glavi 086, **MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE, A788001, DUHOVNA POMOĆ U USTANOVAMA SOCIJALNE SKRBI** od i to za iznos od 109.894 eura, tako da ukupno iznose 0 eura.

Obrazloženje

Nacionalna naknada za starije osobe nedovoljna je, a imovinski prag za stjecanje naknade nije realan. Prihodi kućanstva ne smiju prelaziti iznos od 120,71 EUR / 909,49 kn mjesečno po članu kućanstva, što su sredstva koja predstavljaju zanemariv iznos. Stoga je potrebno uvesti realan cenzus postavljen na 60% od srednje vrijednosti (medijana) ekvivalentnoga raspoloživog dohotka svih osoba. Time bi Vlada trebala omogućiti i da status ugroženog kupca energenata stječe jednočlano kućanstvo ukoliko ima prihode manje od 361 euro, kućanstvo s dvije odrasle osobe i dvoje djece mlađe od 14 godina ukoliko ima prihode manje od 759 eura, te da se to pravo proporcionalno primjenjuje i na ostala kućanstva s obzirom na broj članova i mjesečne prihode.

AMANDMAN 14

U Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu, II. Posebnom dijelu, članak 3. u glavi **096** **MINISTARSTVO ZDRAVSTVA**, 09625 Zavodi, agencije i ostali proračunski korisnici u sustavu zdravstva, 23616 Imunološki zavod, planirani iznos od 19.277.166 eura povećava se za 22.625.007 eura, tako da ukupno iznosi 41.902.173 eura.

Sukladno članku 41. Zakona o proračunu predlažem da se za povećani iznos smanje sredstva korisniku proračuna u glavi 030 **MINISTARSTVO OBRANE**, A545066 **NATO MISIJE I OPERACIJE**, i to za iznos od 22.625.007 eura, tako da ukupno iznose 0 eura.

Obrazloženje

Ministar zdravstva godinama najavljuje revitalizaciju Imunološkog zavoda, no ta se investicija iz godine u godinu odgađa. Imunološki se godinama urušava i ciljano uništava, a interventni uvoz nekih lijekova time je dramatično povećan. Neshvatljivo je kako ovaj iznos za Imunološki ostaje skoro bez promjena, a glede najava Vlade za pokretanje proizvodnje imunoloških lijekova i gradnje nove tvornice - koje su doduše u 2023. godini zamrle. No činjenica je da je ministar zdravstva Vili Beroš predstavio prijedlog zaključka o planu provedbe revitalizacije Imunološkog zavoda u kojem je planirana i izgradnja tvornice cjepiva koji je Vlada u konačnici i prihvatila.

U trenutku krize COVID-19 doživili smo ucjenu veledrogerija koje su usred najveće pandemije odlučile obustaviti dostavu lijekova. Ako nas kovid nije naučio da je potrebno uložiti značajnija sredstva u proizvodnju domaćih lijekova i medicinske opreme, onda nas ništa neće pokrenuti u tom smjeru.

Imunološki zavod, ustanova koja je imala tradiciju od preko 150 godina, u doba koronavirusa je bio itekako potreban. Nekad je Imunološki bio u stanju proizvesti visokokvalitetne krvne pripravke, imunobiološke lijekove, antitoksine

protiv zmijskog ugriza, bakterijska ali i virusna cjepiva. Među svjetski priznatim cjepivima bilo je i cjepivo protiv ospica koje se smatralo jednim od najboljih u svijetu. Otkad je prestala proizvodnja u Imunološkom zavodu, cjepivo za zaušnjake nabavlja se po pet puta višoj cijeni, a cjepivo za difteriju i tetanus po preko 10 puta višoj cijeni, a od 2015. do 2019. za sumnjivi uvoz lijekova plaćeno je 1,7 milijardi kuna, a trećina za imunobiološke lijekove i cjepiva koje je višestruko jeftinije proizvodio Imunološki zavod. Samo na razlici u cijeni moglo se izgraditi nekoliko novih zavoda.

Povrat na kapital u toj branši iznosi 37%, prihod 10 najvećih farmaceutskih tvrtki 2013-17. iznosi oko 37,5 mlrd. kn, Imunološki od toga ostvaruje tek neznatnih 0,11% prihoda. Uz to Pratimo značajan rast uvoza, postoje velika potraživanja, uglavnom od državnih bolnica koje ne mogu podmirivati svoje obveze prema dobavljačima veledrogerijama i farmaceutskim tvrtkama.

S druge strane ulaganja u NATO misije hrvatskoj radnoj većini potpuno su nepotrebne, te se standard radnika i umirovljenika time neće poboljšati.

AMANDMAN 15

U Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu, II. Posebnom dijelu, članak 3. u glavi **122 PRAVOBRANITELJ/ICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA**, planirani iznos od 913.323 eura povećava se za 500.000 eura tako da ukupno iznosi 1.413.323 eura.

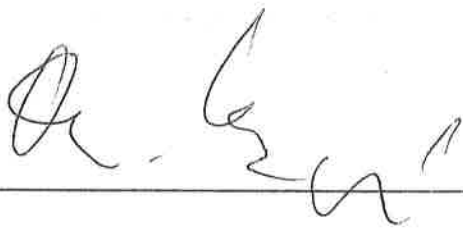
Sukladno članku 41. Zakona o proračunu predlažem da se za povećani iznos smanje sredstva korisniku proračuna u glavi 020 VLADA RH, 02046 Direkcija za korištenje službenih zrakoplova i to za iznos od 500.000 eura, tako da ukupno iznose 2.850.918 eura.

Obrazloženje

Planirani iznos za Pravobraniteljicu za ravnopravnost spolova od 913.323 eura predstavlja smanjenje za 483.209 eura u odnosu na 2023. godinu odnosno tek 65% sredstava prethodne godine. Pri tome ne možemo reći da je potreba za angažmanom Pravobraniteljice danas manja, dapače.

Ženska prava su u 2023. kako je na to ukazala i aktualna Pravobraniteljica postala "kolateralnom žrtvom" aktivnosti pokreta usmjerenih na očuvanje vrijednosti patrijarhata koji podrazumijeva manja ženska prava i ostanak u okvirima "prirodnih uloga" za žene i muškarce, pri čemu je uloga muškaraca dominantna. Pri tome, neprestano se suočavamo s problemom rodne nejednakosti u plaćama i mirovinama, obiteljskim nasiljem, femicidom i drugim oblicima nasilja nad ženama, s osobito naglašenom diskriminacijom žena na radnom mjestu koje je u RH još uvijek obilježeno prekarnošću rada koja najviše pogađa žene.

Istovremeno, u proračunu je izdvojeno čak 3.350.918 eura za stavku Direkcija za korištenje službenih zrakoplova. Pravobraniteljica ima na raspolaganju tek malo više od 27% sredstava u odnosu na Direkciju za korištenje službenih zrakoplova.

Zastupnica Katarina Peović

Zagreb, 21. studenoga 2023.